

Sygn. akt *IV U 968/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rentę w związku z chorobą zawodową

na skutek odwołania J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 13/07/2017 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 13/07/2017 r., znak: (...)w ten sposób, że przyznaje J. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową poczynając od dnia 1 maja 2017r na okres lat pięciu oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz J. D. kwotę 180 złotych / słownie : sto osiemdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt *IV U 968/17*

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 listopada 2017 r.

Decyzją z dnia 13 lipca 2017 r., znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20 marca 2017 r. odmówił wnioskodawcy J. D. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji wskazał, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 12 lipca 2017 r. ustaliła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Orzeczenie to stało się podstawą do wydania w/w decyzji.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca J. D. domagając się zmiany zaskarżonej decyzji ZUS i przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Wniósł także o przeprowadzenie dowodu z opinii lekarskiej biegłego sądowego z zakresu laryngologii. Wnioskodawca podkreślił, że decyzją z dnia 20 stycznia 2016 r. stwierdzono u niego chorobę zawodową w postaci obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słyszenia

o wielkości co najmniej 45dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując swoją argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

J. D. urodził się (...)

Na mocy decyzji z dnia 20 stycznia 2016 r., znak: (...).440-4/15 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w R., stwierdził u J. D. chorobę zawodową w postaci obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz – wymienioną w poz. 21 wykazu chorób zawodowych określonych w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1367 ze zm.). Powyższa decyzja stała się ostateczna z dniem 5 lutego 2016 r.

Pierwszy wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową J. D. złożył 8 marca 2016 r. Na skutek w/w wniosku organ rentowy decyzją z dnia 28 kwietnia 2016 r. przyznał wnioskodawcy rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na okres od 8 marca 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r.

W dniu 20 marca 2017 r. J. D. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 24 maja 2017 r. wnioskodawca nie został uznany za niezdolnego do pracy. Podobnie Orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 12 lipca 2017 r. wnioskodawca nie został uznany za niezdolnego do pracy.

Dowód: dokumentacja w aktach organu rentowego

W celu ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy, w szczególności czy jest on częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji w związku z chorobą zawodową, kiedy powstała owa niezdolność do pracy oraz czy ma charakter trwały czy okresowy, Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu otolaryngologii.

Biegły sądowy z zakresu otolaryngologii, w opinii wydanej na podstawie badania otolaryngologicznego oraz w oparciu o dokumentację medyczną zgromadzoną w aktach sprawy, rozpoznał u wnioskodawcy obustronny niedosłuch czuciowo-nerwowy. Obustronny niedosłuch powoduje zaburzenia słyszenia, zaburzenia rozumienia mowy oraz zaburzenia słyszenia kierunkowego. Uznany kryterium rozpoznania zawodowego uszkodzenia słuchu jest stwierdzenie obustronnego odbiorczego (czuciowo-nerwowego) niedosłuchu, utrudniającego pracownikowi rozumienie mowy, a więc powodującego niepełną sprawność socjalną narządu słuchu. Analiza stopnia niedosłuchu odwołującego wskazuje na średni ubytek słuchu w uchu lepiej słyszającym (lewym) w wymiarze 65 dB. Biegły ustalił, że procentowy ubytek słuchu wnioskodawcy wynosi 31,65%, a zatem są spełnione warunki zaleceń orzecznich, według których uszczerbek na zdrowiu powinien wynosić przynajmniej 20%, aby były podstawy do uznania częściowej niezdolności od pracy. W ocenie biegłego wnioskodawca J. D. jest nadal częściowo niezdolny do pracy z tytułu choroby zawodowej z racji uszkodzenia zawodowego słuchu na okres 5 lat.

Dowód : akta sprawy - opinia biegłego otolaryngologa k. 10-11

Zarzuty do powyższej opinii zgłosił Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS wskazując, że orzeczenie częściowej niezdolności do pracy w zw. ze stwierdzoną chorobą zawodową w zakresie narządu słuchu budzi zastrzeżenia. Wobec powyższego wniósł o powołanie biegłego z zakresu medycyny pracy. .

Dowód : akta sprawy k. 22

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o opinię biegłego otolaryngologa oraz dowody z dokumentów zalegających w aktach organu rentowego i aktach sądowych.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby i w przepisanej formie, a ich autentyczność i treść nie budziły wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy dał wiarę opinii biegłego sądowego z otolaryngologii, albowiem jest ona fachowa, a jej treść oraz sposób formułowania wniosków nie budzi wątpliwości. Opinia została wydana przez biegłego specjalistę, którego specjalizacja zawodowa odpowiada rodzajom schorzeń i dolegliwości wnioskodawcy. Biegły wydał opinie po badaniu wnioskodawcy oraz po wnikliwej analizie dokumentacji jego leczenia. Z treści opinii wynika, iż zawiera ona wszystkie konieczne elementy (wywiad uzyskany od wnioskodawcy i z zapisu dokumentacji medycznej, rezultaty własnych badań, wskazanie dokumentacji medycznej będącej przedmiotem analizy, rozpoznanie lekarskie i wnioski końcowy dotyczący niezdolności do pracy). Merytoryczna analiza również pozwala na przyznanie opinii biegłego waloru wiarygodności. Biegły w sposób jasny i logiczny wyjaśnił motywy wydania opinii o takiej treści, wskazując przede wszystkim na przeprowadzone badania.

W ocenie Sądu niezasadne są zarzuty do opinii biegłego złożone przez Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS, który nie powołał żadnych argumentów wskazujących na błędną ocenę merytoryczną, dokonaną przez biegłego otolaryngologa, czy błędy formalne powstałe przy sporządzaniu opinii. Przedstawiona w zarzutach argumentacja, stanowi wyłącznie polemikę z prawidłową opinią biegłego i jest nieuprawniona.

Wskazać należy, iż Sąd pominął wniosek dowodowy zawarty w zarzutach do opinii biegłego Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS dotyczący powołania biegłego z zakresu medycyny pracy. Zagadnienie, czy sąd powinien powoływać innych biegłych i wzbogacać materiał dowodowy o kolejne opinie, zostało wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73 (nie publikowanym), zgodnie z którym do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 kpc. Jeżeli więc sąd uzyskał od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 r., II UKN 96/99 z dnia 6 marca 1997 r., II UKN 23/97, z dnia 21 maja 1997 r., II UKN 131/97, z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97). Wielokrotnie też Sąd Najwyższy stwierdzał, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii, gdyż odmienne stanowisko oznaczałoby przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszystkich możliwych opinii biegłych, aby upewnić się, czy niektórzy z nich nie byli tego samego zdania, co strona (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, z dnia 14 maja 1997 r., II UKN 108/97, wyrok z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97 oraz wyrok z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97). W ocenie Sądu, zgromadzony materiał dowodowy, w tym dopuszczona opinia biegłego specjalisty właściwego ze względu na prezentowane przez wnioskodawcę schorzenia, w sposób kompletny wyjaśnia sporne w niniejszej sprawie kwestie, stąd też opinia biegłego z zakresu medycyny pracy jest zbędna.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U.2015.1242 j.t.) z tytułu choroby zawodowej lub wypadku przy pracy przysługują świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy,

zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu ustalono zmianę stopnia niezdolności, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Renta z tytułu niezdolności do pracy chroni przed ryzykiem niezdolności do pracy. Specyfika powyższego ryzyka przejawia się w niestałości tego stanu faktycznego i prawnego. W związku z tym prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom – zmianie kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustaniu lub ponownemu powstaniu. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzonego przez lekarza orzecznika ZUS i komisji lekarskiej ZUS. W toku postępowania sądowego w przedmiocie odwołania od decyzji organu rentowego, która zależna jest od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, Sąd dokonuje weryfikacji stanowiska lekarza, jak i Komisji Lekarskiej zakwestionowanych przez wnioskodawcę.

Podstawową przesłanką powstania prawa do renty jest okoliczność niezdolności do pracy. Zgodnie z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Za osobę całkowicie niezdolną do pracy uważa się osobę, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się z jednej strony stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, z drugiej zaś możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Ocena powyższa, jako że wymaga odniesienia się do kryteriów medycznych, w szczególności do stopnia naruszenia sprawności organizmu, wymaga zasięgnięcia przez Sąd opinii biegłych dysponujących wiadomościami specjalnymi z zakresu medycyny. Ocena biegłych warunkuje dopiero dalszą analizę prawną niezdolności do pracy.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w kierunku ustalenia czy wnioskodawca jest nadal niezdolny do pracy, w jakim stopniu i od którego momentu oraz czy niezdolność ta pozostaje w związku z ustaloną chorobą zawodową. Jak ustalono w oparciu o sporządzoną na potrzeby niniejszego postępowania opinię biegłego sądowego z zakresu otolaryngologii, odwołujący jest niezdolny do pracy w stopniu częściowym w związku z chorobą zawodową, a niezdolność ta ma charakter okresowy na 5 lat. Okres ten należy liczyć od dnia 1 maja 2017 r. tj. od dnia ustania wypłaty świadczenia rentowego za poprzedni okres. Biegły, który jest specjalistą z wieloletnim doświadczeniem sporządził opinię na podstawie zgromadzonej dokumentacji lekarskiej i po przebadaniu wnioskodawcy.

Jest oczywiste, że ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych. Wprawdzie w ramach przyznanej Sądowi swobody w ocenie dowodów, sąd nie tylko może, ale także powinien uznać opinię jednego biegłego za przekonywającą, a opinię drugiego biegłego zdyskwalifikować (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19.7.1952 r., ŁC 207/52 i z dnia 24.8.1972 r., II CR 222/72,), lecz nie może opierać się wyłącznie na własnej wiedzy, oderwanej od specjalistycznej wiedzy medycznej, a tym bardziej jedynie na twierdzeniach strony, odnośnie jej stanu zdrowia (por. wyrok SN z dnia 07.07.2005r. sygn. akt: II UK 277/04) .To właśnie opinia biegłych dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku (por. wyrok SA w Rzeszowie z dnia 26.03.2013r., sygn. akt: III AUa 853/12).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie I sentencji.

Jednocześnie należy wskazać, że do zasad przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych zastosowanie ma art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie, z którym, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie, jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, niezbędnym dla wyjaśnienia okoliczności spornych w sprawie było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego i dopiero tak zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na wydanie rozstrzygnięcia. Powoduje to, iż nie można uznać, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność, za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Orzeczenie o kosztach w punkcie II sentencji wyroku, znajduje postawę w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie, z którymi strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W przedmiotowej sprawie kosztami poniesionymi przez J. D. były koszty wynagrodzenia reprezentującego go w sprawie profesjonalnego pełnomocnika, które zgodnie z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), wynoszą 180 zł.